Navigace
Aischylos: Tragédie
Antická žeň
Apuleius: Zlatý osel
Arcybašev: Epidemie sebevražd
Arcybašev - výpisky z díla
Aristofanés - výpisky z díla
Aristotelés - výpisky z díla
Bajky Bidpajovy
Bataille: Příběh oka / Matka
Bataille: Svrchovanost
Bey: Dočasná Autonomní Zóna
Bible
Blake: Tušení nevinnosti
Bondy: Čínská filosofie
Bondy: Indická filosofie
Boulle: Absurdní povídky
Boulle: Most přes řeku Kwai
Boulle: Planeta opic
Boye: Kallocain
Bradbury: 451° Fahrenheita
Bradbury: Marťanská kronika
Branald: Důvod k zabití
Brant: Loď bláznů
Buñuel: Do posledního dechu
Butler - citáty
Byron - citáty a výpisky z díla
Calderón: Život je sen
Camus: Cizinec
Camus: Pád
Catonova dvojverší
Cervantes: Don Quijote
Cicero - citáty
Cicero: Tuskulské hovory
Čapek - citáty
Čapek: R.U.R.
Čapek: Továrna na Absolutno
Čapek: Válka s Mloky
Čapkové: Adam Stvořitel
Čapkové: Ze života hmyzu
Čech: Lešetínský kovář
Čech: Výlety pana Broučka
Čechov - výpisky z díla
Dante: Božská komedie
Démonovy povídky
Dhammapadam
Diogenés Řekům
Diviš: Teorie spolehlivosti
Dlouhé vlasy v dějinách
Dyk: Píseň o vrbě
Egyptská kniha mrtvých
Eichendorff: Ze života darmošlapa
Einstein - citáty
Epiktétos: Rukojeť / Rozpravy
Epikúros
Eurípidés: Médeia
Eurípidés: Tragédie
Euthanasijská církev
Flaubert: Bouvard a Pécuchet
Flaubert: Citová výchova
FLORILEGIUM MISANTHROPICUM
France: Epikurova zahrada
France - výpisky z díla
Gaia Liberation Front
Goethe - citáty
Goethe: Básně
Goethe: Egmont
Goethe: Faust
Goethe: Utrpení mladého Werthera
Goethe: Viléma Meistera léta učednická
Gogol: Vij
Gončarov: Oblomov
Gorkij: Život zbytečného člověka
Grabbe - výpisky z díla
Gracián: Příruční orákulum
Gray: Slamění psi
Grimmelshausen: Simplicius Simplicissimus
Hais-Týnecký: Domov
Hašek - výpisky z díla
Hašek: Dějiny políčku
Hašek: List poctivého občana
Hašek: Nazarénští
Hašek: Největší spisovatel český
Hašek: Odstraňte bolest!
Hašek: Opilství mezi zvířaty
Hašek: Pepíček vypravuje
Hašek: Před ukončením školního roku
Hašek: Rehabilitace zvířat
Hašek: Švejk
Hašek: Účinek hudby na zvířata
Hašek: Uličnictví pana Čabouna
Hašek: Utrpení zvířat
Hašek: Zvony pana Hejhuly
Havlíček Borovský - Aforismy, epigramy
Helvétius - výpisky z díla
Hepnarová Olga
Hésiodos: Železný věk
Higgs: Politická ekonomie strachu
Hilton: Ztracený obzor
Hitler: Mein Kampf
Hitler: Monology
Hnutí za dobrovolné vyhynutí lidstva
Holbach: Zdravý rozum
Hölderlin: Hyperion
Hora: Písně hodin večerních
Horatius - citáty
Horatius: Vavřín a réva
Houellebecq: Rozšíření bitevního pole
Hugo: Bonzové
Huxley: Kontrapunkt
Huxley: Překrásný nový svět
Huysmans: Naruby
Chamfort - citáty
Chan Šan a Š'-te - výpisky z díla
Chesterton: Eseje
Ibsen: Hry
Indická kuchyně
Iuvenalis: Satiry
Jean Paul - citáty
Jirásek: Poklad
Juráček: Deník
Kafka: Proměna
Kerouac: Dharmoví tuláci
Kipling: Knihy džunglí
Klíma - výpisky z díla
Klíma: Filosofické fragmenty
Klíma: Policajtské nátury
Klíma: Sus Triumphans
Klíma: Vlastní životopis
Klostermann: Črty ze Šumavy
Kniha básní vlastenských
Kniha slovanské poesie
Komenský: Labyrint světa a ráj srdce
Král: Za co a proti čemu
Kraus: Poslední dny lidstva
Kreslený humor
La Rochefoucauld - citáty
Lada: Můj přítel Švejk
Lao-c' - citáty
Lautréamont: Zpěvy Maldororovy
LaVey: Satanská bible
Le Sage: Kulhavý ďábel
Lec: Aforismy
Leonardo da Vinci: Nápady
Leopardi - výbor z díla
Lermontov: Hrdina naší doby
Lessing: Hry, básně, bajky, epigramy
Li Po: Měsíc nad průsmykem
Lichtenberg: Myšlenky
London - výpisky z díla
Lucretius: O přírodě 1.
Lucretius: O přírodě 2.
Lucretius: O přírodě 3.
Lucretius: O přírodě 4.
Lucretius: O přírodě 5.
Lucretius: O přírodě 6.
Lúkiános: O bozích a lidech
Madách: Tragédie člověka
Mácha: Těžkomyslnost
Machiavelli - výpisky z díla
Marcus Aurelius: Hovory k sobě
Martialis: Posměšky a jízlivosti
Mathesius: Zpěvy staré Číny
Maupassant - výpisky z díla
Maupassant: Horla
Maupassant: Lidské vztahy
Maupassant: On?
Maupassant: Sebevraždy
Maupassant: Šílenec
Menandros: Čí je to dítě? / Dědek
Mencken - citáty
Milton: Ztracený ráj
Misantrop: Básně a písně
Misantrop: Božský původ člověka
Misantrop: Bůh nesmiřitelného hněvu
Misantrop: der Feuerteufel
Misantrop: der Wandervogel
Misantrop: der Weltabwender
Misantrop: Děsivé paradoxy
Misantrop: Divoká svoboda
Misantrop: Hmota žije!
Misantrop: Hymny Levorukého
Misantrop: Krev a sperma
Misantrop: Kriminalita
Misantrop: Lešij
Misantrop: Méranýchtos
Misantrop: Planomluvy & Hovada s lidskou tváří
Misantrop: Plivanec na rozloučenou
Misantrop: Poslední Revoluce Myslí
Misantrop: Proč nejsem blázen
Misantrop: Rakovina na kůži Země
Misantrop: Reinlebensborn
Misantrop: Rozhovor mezi světem a dítětem
Misantrop: Sentence o lidském smradu
Misantrop: Slovanské přírodní písně
Misantrop: Srnonoš
Misantrop: Škarohlíd
Misantrop: Umění nenávidět
Misantrop: Vanaprastha
Misantrop: Vegan
Misantrop: Veganství
Misantrop: Z poustevníkovy lesní moudrosti
Misantrop: Zápisník mrtvého muže
Misantrop: Zápisník živého muže
Misantrop: Zima v sousedství zlověka
Misantrop: Zpátky ke zvířeti
Molière - Hry
Montaigne: Eseje
More: Utopie
Morgenstern - výpisky z díla
Moudrost a umění starých Indů
Mrštík: Pohádka máje
Mudrosloví národu slovanského
Napoleon - citáty
Nestroy: Svoboda v Kocourkově
Nietzsche - citáty z díla
Nietzsche: Antikrist
Nietzsche: Genealogie morálky
Nietzsche: Mimo dobro a zlo
Nietzsche: Radostná věda
Nietzsche: Ranní červánky
Nietzsche: Tak pravil Zarathustra
Nietzsche: Vůle k moci
O. Henry - výpisky z díla
Olbracht: Nikola Šuhaj loupežník
Orwell: 1984
Orwell: 1984 (celý román)
Orwell: Farma zvířat
Orzeszkowa & Romski: Ad astra
Óšó: Nejvyšší nauka
Óšó: Zápisky šílence
Ovidius: Proměny
Ovidius: Žalozpěvy
Páral: Válka s mnohozvířetem
Petronius: Satirikon
Plautus - výpisky z díla
Plútarchos: Životopisy
Poe - výpisky z díla
Poe: Eleonora
Poe: Krajina stínů
Poláček: Dům na předměstí
Pověsti a povídky ze staré Rusi
Povídky z Indie
Procházka: Chaos na Zemi
Protokoly sionských mudrců
Publilius Syrus: Myšlenky
Puškin: Drobné básně
Pýthagorás - citáty
Rabelais: Gargantua a Pantagruel
Rolland: Goethe a Beethoven
Rollins: Blues černýho kafe
Rollins: Nejsem tu moc často?
Rollins: Rozhovory
Rollins: Solipsista
Rousseau: Rozpravy
Rousseau: Sny samotářského chodce
Sade: 120 dnů Sodomy
Salinger: Kdo chytá v žitě
Saltykov-Ščedrin: Rozvrat v Hlupákově
Sartre - citáty
Sartre: Dramata
Sauer: Pašeráci
Seattle: Projev
Seneca: O duševním klidu
Seneca: Samota
Shakespeare: Komedie
Shakespeare: Macbeth
Shakespeare: Tragédie
Shaw - výpisky z díla
Shelley: Lyrika
Schiller: Estetická výchova
Schopenhauer: Aforismy k životní moudrosti
Schopenhauer: O hluku a zvucích
Schopenhauer: O spisovatelství
Schopenhauer: O ženách
Schopenhauer: Svět jako vůle a představa
Sofoklés: Tragédie
Sómadéva: Oceán příběhů
Sova: Zpěvy domova
Stendhal: Červená a černá
Stendhal: Energické múzy
Stendhal: Lucien Leuwen
Stendhal: O lásce
Stendhal: Povídky a novely / Italské kroniky
Stendhal: Věznice parmská
Stendhal: Život Henry Brularda
Stevenson: Jekyll a Hyde
Stevenson: Markheim
Stirner: Jedinec a jeho vlastnosti
Strindberg: Klášter
Strindberg: Myšlenky
Strindberg: Osamělý
Swift: Gulliverovy cesty
Swift: Tři eseje
Szulkin: Válka světů
Šrámek: Stříbrný vítr
TAO - texty staré Číny
Terentius - citáty
Thoreau: Četba
Thoreau: Toulky přírodou
Thoreau: Walden
Tolstoj - citáty
Tolstoj: Otroctví naší doby
Tolstoj: Sonáta Kreutzerova
Toole: Spolčení hlupců
Twain: Dopisy z planety Země
Tyl: Jan Hus
Tyl: Poslední pohanka
Unabomber: Manifest
Vauvenargues - citáty
Vergilius: Zpěvy rolnické a pastýřské
Villiers de l'Isle-Adam: Kruté povídky
Vodička: Planina ticha
Voltaire - citáty
Voltaire: Candide
Voltaire: Filosofický slovník
Voltaire: Panna
Wagner: O hudbě a umění
Wallnöfer: Ájurvéda
Whitman: Zpěv o mně
Wilde - citáty
Wilde: Obraz Doriana Graye
Wiśniewska-Roszkowska: Vegetariánství
Yeats: Eseje
Zamjatin: My
Zbavitel: Starověká Indie
Ze slovanských legend a pověstí
Zola: Lidská bestie
Zweig - výpisky z díla

Lúkiános: O bozích a lidech

(*výpisky*)

Nigrínos

Rozhodl jsem se uzavřít se na zbytek svých dnů uvnitř svého domu a dát přednost životu, který se mnohým zdá zženštilý a nečinný, a rozmlouvám zde s filozofií, s Platónem a s pravdou. Sedím tu jako v divadle naplněném desítkami tisíc lidí a z výšky pozorně sleduji, co se děje pode mnou; něco je zábavné a směšné, něco zas dokáže prověřit, zda je někdo mužem v pravém slova smyslu.

Je však třeba proplout kolem nich, jako proplul Odysseus kolem Sirén, ne však se svázanýma rukama, to by bylo zbabělé, ani s ušima zalepenýma voskem, ale slyšet všechno, mít volnost pohybu a být opravdu nade vše povznesen.

Jak neobdivovat filozofii, díváme-li se současně na ni a na nesčetné pošetilosti.

Pěkný příklad dává filosof také těm, kteří by jej chtěli napodobit, jeho střídmost v jídle, správná míra ve cvičení, důstojnost v tváři, jednoduchost v oblékání a nad to všechno soulad v duši a mírnost povahy.

O obětech

Co ti blázni nadělají s oběťmi, se svátky a procesími, o co všechno prosí bohy, za co se modlí a co si o bozích myslí! Nevím, zda by se našel na světě člověk tak sklíčený, tak utrápený, aby se nedal do smíchu při pohledu na takové pošetilé počínání.

Obrazy

Sám víš, že já chválím dobrotu, velkodušnost, čistotu mravů a vzdělání víc než krásu, neboť tyto vlastnosti jsou cennější než tělesné přednosti. Opačné počínání by bylo stejně nesmyslné a směšné, jako kdyby někdo obdivoval oděv víc než tělo. O dokonalé kráse je však možno podle mého názoru mluvit teprve tenkrát, když se spojí vjedno dokonalost duše s půvabem těla.

Démónaktův život

Jistě ani naše doba nezůstane tak docela stranou vůči mužům, kteří si zasluhují zmínky a památky, nýbrž dá zazářit jak nebývalé tělesné zdatnosti, tak i znamenitému filozofickému vědění: tím mám na mysli hlavně filozofa Démónakta.

Pocházel z Kypru, z rodiny ne bezvýznamné, pokud se týká společenského postavení a majetku. Byl však nad tyto věci povznesen: dychtil po poznání nejkrásnějších cílů a cítil se mocně přitahován filozofií. Démónax nepotřeboval pobízení, ale z vlastního vášnivého zaujetí pro krásu, puzen už od dětství vrozenou láskou k filozofii, pohrdal všemi lidskými statky. Oprostil a osvobodil se od všeho.

Jeho tělo, vytrénované cvičením, bylo zvyklé snášet námahu. Zkrátka snažil se, aby nebyl na nikom závislý, a když zjistil, že sám sobě již nemůže stačit, dobrovolně odešel ze života a zanechal po sobě těm nejlepším Řekům hojně vzpomínek.

"Jsem člověk, jehož uši se nedají tak snadno oklamat."

"Jak ses, Démónakte, stal z chlapce filozofem?" - "Jednoduše: dospěl jsem."

Jednou zase sofista Sidónios, v Athénách velmi proslulý, vychvaloval sám sebe asi v tom smyslu, že obsáhl svým věděním veškeru filozofii: “Kdyby mě volal Aristotelés do Lykeia, budu ho následovat. Kdyby Platón do Akadémie, půjdu za ním. A kdyby Zénón do své školy ve stoi poikilé, budu pobývat tam. Kdyby mě povolal Pýthagorás, budu mlčet.“ Tu povstal mezi posluchači Démónax, oslovil ho a dodal: „Pýthagorás tě volá."

Jeden filosof se ptal na nemožnosti, druhý mu zase neodpovídal k věci. Tu řekl Démónax:

„Nezdá se vám, přátelé, že jeden z vás dojí kozla a druhý mu nastavuje na mléko sítko?“

"Duše je nesmrtelná, ale jen jako všechno ostatní."

Démónax se zasmál a řekl: „Adméte, ten tvůj epigram je tak krásný, že bych chtěl, aby už byl napsán."

Když Héródés nadměrně truchlil pro předčasně zemřelého Polydeuka, přistoupil Démónax a řekl: „Přináším ti nějaký dopis od Polydeuka. Vyčítá ti, že ještě neodcházíš za ním.“

Kdysi měl vyplout na moře za bouřlivého počasí a jeden přítel mu řekl: „Nemáš strach, že se převrhne loď a sežerou tě ryby?“ Démónax na to: „A to bych byl pěkný nevděčník, kdybych se bál, že mě sežerou ryby, když jsem jich sám tolik snědl!“

„Nedělejte si starosti,“ pravil Démónax, „pach mé mrtvoly mě pohřbí.“ „Cože?“ na to ten prvý, „to je přece strašné! Předhodit tělo takového muže jako pokrm pro psy a ptáky!“ „Ale co je na tom zvláštního,“ řekl Démónax, „když chci i po své smrti přinést užitek některým živým tvorům?“

Řekl, že zákony jsou nepotřebné, ať už je píšou dobří lidé nebo špatní; ti první totiž nepotřebují zákony, ti druzí se jimi zase pranic nedají ovlivnit k lepšímu.

Kynik

Lúkínos: „Haló, člověče, proč máš vousy a dlouhé vlasy, ale nemáš chitón a chodíš nahý a bosý? Proč se touláš jako divá zvěř a nežiješ jako člověk? Chováš se úplně jinak než většina lidí! Bloudíš sem a tam, spíš sám na tvrdé holé zemi a tvůj pláštík je hrozně ošklivý; vždyť není ani lehký, ani měkký a barvu nepoznáš.“

Kynik: „A to musí být? Něco takového se přece pořídí velmi snadno a majiteli skvěle poslouží. Takový mi stačí. Při bozích! Copak ty si nemyslíš, že nákladný život je něco špatného?“

Lúkínos: „Vždyť piješ vodu jako zvěř, jíš kde co najdeš, jako psi, a ani lože nemáš o nic lepší než psi: stačí ti, právě tak jako jim, trochu trávy.“

Kynik: Vy se však ve své nenasytnosti a nestřídmosti zcela podobáte člověku, který se vrhá na všechna jídla. Toužíte užívat nejen to, co vám patří, ale chcete okusit všechno odevšad. Myslíte si, že vám nepostačuje ani vaše země, ani vaše moře, ale kupujete si přepych ze všech konců světa. Vždy dáte přednost cizímu před tuzemským, nákladnějšímu před levným, hůře dosažitelnému před snadno dostupným. V každém případě chcete mít raději trampoty a svízele než žít bez nich. Vždyť mnoho vzácných věcí, z nichž máte velkou radost, se pro vás získává za cenu četných nezdarů a útrap.

A jistě nemusím nic dodat k tomu, že rozmanité, pracně připravované pokrmy vůbec nemají větší výživnou hodnotu, naopak že tělu škodí a způsobují různá onemocnění.

Nač hovořit o tom, co všechno lidé podnikají anebo vytrpí kvůli milostným rozkoším? A přece je snadné léčit tuto touhu. Jen kdyby lidé nechtěli rozmařile užívat! Ale zdá se, že jim nestačí, ani když se vyblázní a zničí v tomto směru; dokonce už obracejí naruby užívání různých věcí tak, že užívají každou věc k něčemu zcela jinému, než byla od přírody určena - podobně jako kdyby někdo chtěl místo vozu zapřáhnout postel a jezdit na ní jako na voze.“

Lúkínos: „A kdo by byl takový hlupák?“

Kynik: „Vy! Co s lidmi nakládáte stejně jako s dobytkem! Nutíte je, aby táhli místo vozu lůžko, na kterém se sami rozkošnicky povalujete; odtud smýkáte lidmi jako osly a poroučíte jim, aby jeli na tu a tu stranu a ne jinam. A ti z vás, kteří to dělají nejvíc, jsou nejvíc oslavováni.

Ale jak by někdo mohl vyložit slovy veškerou lidskou bídu? Je jaksi nezměrná, ale ty mě obviňuješ proto, že s ní nechci mít nic společného.

Dále: Když myslíš, že žiji stejně jako zvířata, protože mám nepatrné potřeby a spokojím se s málem, pak tedy lze podle tvé úvahy soudit, že bohové jsou horší než zvířata. Vždyť oni nepotřebují naprosto nic! Abys důkladněji pochopil, co znamená mít malé nebo velké nároky, uvědom si, že děti potřebují více než dospělí, ženy víc než muži, nemocní víc než zdraví, zkrátka slabší má větší potřeby než silnější. A proto tedy bohové nepotřebují vůbec nic a lidé s nejnižšími nároky jim stojí nejblíže.

Anebo si myslíš, že Héraklés, člověk ze všech lidí nejlepší, božský muž a právem uznávaný jako bůh, bloudil sem a tam se lví kůží na nahém těle a obešel se bez vašich potřeb jen tak z šílenství? Ale on nebyl ani šílený, ani to nebyl chudák: vždyť byl pánem na moři i na zemi! Copak si myslíš, že postrádal přikrývku nebo boty a kvůli tomu se potuloval sem a tam? To by byl nesmysl! Znal však míru a byl vytrvalý; chtěl vítězit, a ne žít v rozmařilosti.

A stejně se i on rozhodl chodit bosý a nahý. Líbilo se mu mít dlouhý vous a dlouhé vlasy; a líbilo se to nejenom jemu, ale i všem těm dávným lidem. Byli lepší než jsme my. Každý z nich by se nechal ostříhat asi tak stejně jako lev. Mysleli si totiž, že hebkou a hladkou pleť mají mít ženy, kdežto oni byli muži a chtěli jako muži vypadat. Domnívali se, že dlouhý vous muže zdobí jako hříva koně nebo lva a že bůh jim ho dal pro krásu a ozdobu. Chci se tedy řídit příkladem těch dávných lidí a chci je napodobit; nezávidím však současníkům jejich velké štěstí, které prožívají nad plnými stoly a nad krásnými šaty. Vyhlazují si vrásky a zbavují chloupků každičkou část těla, ani na skrytých místech neponechávají nic tak, jak to stvořila příroda.

Já si však přeji, aby se mé nohy vůbec nelišily od koňských kopyt, jako to prý měl Cheirón. Ten nepotřeboval pokrývku, stejně jako ji nepotřebují lvi, a nepotřeboval ani pokrm nákladnější, než se dává psům. Ať mi stačí jako lůžko celá země, ať je vesmír mým domovem a ať se spokojím s jídlem, které se pořídí nejlehčím způsobem! Kéž ani já, ani nikdo z mých přátel nepotřebuje zlato nebo stříbro! Vždyť veškerá zla mezi lidmi, i vzpoury, i války, i úklady a vraždy, vznikají z touhy po tomto kovu. Pramenem všeho neštěstí je lačná chtivost po větším majetku. Kéž je mi to cizí! Kéž nikdy nezatoužím mít víc, naopak kéž mohu snášet větší nedostatek!

Takové jsou tedy mé názory. Jistě se v mnohém liší od myšlení většiny lidí. A nelze se vůbec divit, že když se od nich lišíme svým vzezřením, že se pak tolik odlišujeme i svým učením. Myslíš si, že musíme vypadat stejně jako většina ostatních - i když ta většina je špatná.

Proto tedy vypadám takto: jsem zpustlý, zarostlý, mám nuzný plášť, dlouhé vlasy a chodím bos. Ale zato vy vypadáte jako teplouši! Nikdo vás nerozezná ani podle barvy pláště, ani podle měkkosti oděvu, ani podle množství chitónů, pláštíků, střevíců, úpravy vlasů, ani podle vůně: vždyť voníte stejně jako oni, vy kteří jste ‚nejšťastnější‘. Ale za co stojí muž, z kterého vane stejná vůně jako z teplouše? O nic lépe nesnášíte námahu než oni, o nic méně neholdujete rozkoši, živíte se stejnou stravou, stejným způsobem spíte i chodíte; ba spíše vůbec nechcete chodit, ale necháte se nosit jako břemena buď lidmi, nebo zvířaty. Mne však nesou mé nohy, kamkoliv chci. Umím dobře snášet mráz i vedro, nereptám proti bohům a jimi seslaným pohromám, protože jsem nenáročný a nic nepotřebuji. Ale vám vaše šťastné postavení nedovoluje těšit se z toho, co máte. Nad vším naříkáte, nechcete snášet daný stav věcí, toužíte po něčem, co není. V zimě chcete, aby bylo léto, v létě zima, v horku mráz, za mrazů horko. Nelze vás uspokojit a jste nevrlí jako nemocní; ale u nich je příčinou nemoc, u vás váš způsob života.

A po tom všem se vy opovažujete chtít nás měnit a naše jednání a záměry přivádět na pravou cestu! Jako kdybychom to, co děláme, dělali často ze špatného úmyslu, ačkoliv vy sami při svých vlastních činech neuvažujete a nic neděláte s úsudkem a s rozvahou, ale jen ze zvyku nebo z náruživé vášně. Proto se ničím nelišíte od lidí, které unáší proud: ti jsou strháváni vírem a vás vlečou vaše vášně. Děje se s vámi něco podobného jako s člověkem, jenž vsedl na splašeného koně: kůň ho rychle unášel, ale on nemohl za žádnou cenu z letícího zvířete seskočit. A vy nikdy netušíte, kam se kdy zřítíte.

Ten chudý pláštík, kterému se vysmíváte, dlouhé vlasy a vůbec celý můj vzhled mají takovou moc, že mi umožňují žít v klidu, dělat, co se mi zachce, a stýkat se s kým chci.“

Tímón neboli Nepřítel lidí

"Rozhodl jsem se už, že si koupím celou tuto končinu, nad pokladem si vystavím dvorec, aby postačil mně samotnému k žití a abych jej měl i po smrti jako hrobku! Budiž dále ustanoveno a uzákoněno po zbytek života to, že nebude mezi mnou a všemi ostatními styk, že je nebudu znát a budu jimi pohrdat. Přítel, host nebo druh nebo oltář Soucitu, to bude jen velký žvást. Politovat plačícího nebo pomoci prosícímu budiž přečin a porušení dobrých mravů! Způsob života budiž samotářský jako u vlků a jediným přítelem budiž Tímón![1]

Všichni ostatní buďtež nepřáteli a úkladníky: vejít s někým z nich ve styk budiž poskvrněním. A uvidím-li jedinkého člověka, bude to prokletý den. Pro nás ať zhola není rozdílu mezi nimi a sochami z kamene nebo z kovu. A nepřijímejme od nich vyjednavače, ani s nimi neuzavírejme příměří. Hranicí vůči nim budiž pustina! Druhové z fýly, frátrie a dému i sama vlast buďtež jména prázdná a neužitečná a předmět chlouby pro hlupáky. Bohatý sám ať je Tímón a ten ať pohrdá všemi a ať žije v přepychu sám se sebou, vzdálen pochlebenství a vtíravých chvalořečí. Bohům ať obětuje a hoduje, jsa sousedem a blízkým sám sobě, a ostatní ať zapuzuje. Budiž také ustanoveno, ať jednou provždy slíbí rukoudáním, že až bude muset zemřít, i věnec si položí na hrob sám!

Nejpříjemnějším jménem mu budiž Nelida, poznávacím znamením jeho povahy pak budiž hrubiánství a drsnost, nerudnost, vzteklost a odpor k lidem. A kdybych někoho viděl, jak hyne v ohni a úpěnlivě prosí o uhašení, musím hasit smůlou a olejem. A kdyby v zimě někoho unášela kolem řeka a on by vztahoval ruce a prosil, abych ho za ně chytil, i toho je třeba strčit po hlavě, aby se potopil, tak aby se už nemohl vynořit. Tak by se jim dostalo stejné odplaty. Návrh zákona přednesl Tímón, syn Echekratidův z Kolyttu, sněmu jej dal odhlasovat týž Tímón. Platí, tak námi budiž rozhodnuto a na tom zmužile setrvejme!"

Toxaris neboli Přátelství

Toxaris: „Mnésippe, přísahám ti při Větru a Dýce, že ti neřeknu jedinou lež o skythských přátelích. Při Větru a Dýce přísaháme proto, že vítr je příčinou života a dýka přináší smrt.

Od okamžiku, kdy si nařízneme jedním řezem své prsty, necháme nakapat krev do poháru, namočíme v ní hroty svých mečů, současně přiložíme ke rtům a vypijeme, neexistuje nic, co by nás rozdvojilo. Taková smlouva je přípustná nejvýš mezi třemi muži. Muž s mnoha přáteli nám připadá podobný poběhlicím a záletným ženám. Domníváme se, že jeho přátelství už není tak silné, když je rozdrobeno mezi mnoho lidí.

U nás jsou ustavičně války, buď útočíme na druhé, nebo ustupujeme před útočníky, nebo bojujeme o pastviny či o kořist. Při tom je nejvíc třeba mít dobré přátele. Proto také uzavíráme přátelství co nejpevnější, neboť je považujeme za jedinou zbraň, která je nepřemožitelná a která odolá každé válce.“

Lúkios neboli Osel

"Krásná Palaistro, jak půvabný je rytmus, v němž se shodně otáčí tvá zadnička i tvá pánvička, jak kroužíš obojím, až se tvé boky vláčně převalují. Jak šťastný bude, kdo si omočí."

Než špatně běžet, to běž raděj nazpátek.

POZNÁMKA:

---

[1] Lúkiános touto kapitolou navždy proslavil a *ztypizoval* onen druh zvláštního a vzácného, trochu podivínského člověka, zvaného česky *Nelida*, řecky *Μισανθρωπος*, majícího svůj předobraz v jistém athénském občanu Tímónovi, synu Echekratidovu z dému Kolyttu. Tímón byl skutečná historická postava z poslední čtvrtiny 5. století př. n. l. a pro svou nenávist vůči lidem dostal přezdívku Misantrop, která se později stala přízviskem i všech dalších nelidů, jakož i pseudonymem mým. Tímón, tento první známý misantrop, bydlel v samotě při moři ve věžovitém stavení (ergo cosi jako - maják?), které se stalo i jeho náhrobkem. Ještě Pausaniás viděl tuto stavbu, která podle Plútarchova *Života Antoniova* byla mořem zalita tak, že náhrobek vyčníval z vln a byl nepřístupný. Už Aristofanés v *Lýsistratě* a v *Ptácích* zpracoval postavu Tímóna do komického textu a Menandros má Tímóna za hrdinu celé hry (*Dyskolos*, v českém překladu *Dědek*). Také Shakespeare nazval po něm jednu ze svých tragikomedií. – poznámka Misantropova